

Tabela do zgłaszania uwag w ramach konsultacji społecznych 14 projektowanych rezerwatów przyrody województwa podlaskiego

Lp.	Nazwa rezerwatu	Podmiot zgłaszający uwagi	Treść uwagi	Stanowisko RDOŚ (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/ nieuwzględniona)	Uzasadnienie stanowiska RDOŚ
1.	Łąga	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku (20.06.2025 r.)	Termin dotyczący przedstawienia opinii w przedmiotowej sprawie był zdecydowanie za krótki, aby dokonać szczegółowych analiz pod kątem zasadności wzmocnienia ochrony przyrody na wskazanych obszarach.	<i>nieuwzględniona</i>	Konsultacje społeczne w sprawie utworzenia 11 nowych oraz powiększenia 3 istniejących rezerwatów przyrody trwały 21 dni. Z uwagi na charakter sprawy termin ten wydaje się być wystarczająco długi na potrzeby zapoznania się z dokumentacją udostępnioną na stronie internetowej RDOŚ w Białymstoku i możliwość wypowiedzenia się w przedmiotowym zakresie.
2.			Dla proponowanych obiektów nie przedstawiono wystarczających argumentów w postaci ekspertyz i opracowań przyrodniczych. Przedłożone przez RDOŚ w Białymstoku materiały obejmują tylko wybrane elementy środowiska przyrodniczego. W związku z tym brakuje szczegółowej i całościowej wiedzy uzasadniającej powołanie rezerwatów w proponowanej formie.	<i>nieuwzględniona</i>	RDOŚ w Białymstoku dysponuje dużą bazą inwentaryzacji przyrodniczych, monitoringów i ekspertyz wykonanych na obszarze województwa podlaskiego (w tym również z obszaru planowanego rezerwatu przyrody Łąga). Teren ten wykazuje się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, gdyż obejmuje w stanie naturalnym mozaikę ekosystemów i siedlisk przyrodniczych, a także siedliska roślin, zwierząt i porostów. Przy projektowaniu przebiegu rezerwatu dokonano szczegółowych analiz w oparciu o wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe.
3.			Duże wątpliwości budzi potrzeba obejmowania ochroną rezerwatową obszarów łągowo-jesionowo-olszowych, gdyż takie obszary w dobie niedoboru opadów w naszym regionie ulegają obecnie szybkim przekształceniom i mogą wymagać podejmowania czynnych działań ochronnych, mających na celu zachowanie trwałości lasu (zgodnie z ustawą o lasach). Wg prognoz mogą one stanowić obszary zagrożone rozpadem drzewostanów, co przy braku czynnych aktywnych działań, stanowi zagrożenie utraty wartości przyrodniczych. Dodatkowe wątpliwości budzi potrzeba obejmowania ochroną rezerwatową siedlisk grądowych, niejednokrotnie zniekształconych, wymagających podejmowania czynnych działań ochronnych, celem dostosowywania do istniejących warunków	<i>częściowo uwzględniona</i>	Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Ponadto w ciągu 5 lat od powołania rezerwatu przyrody Łąga zostanie opracowany Plan ochrony dla tego rezerwatu.

		siedliskowych. Brak planów ochrony oraz zadań ochronnych dla większości istniejących obiektów rezerwatowych oraz ograniczone możliwości wydatkowania środków finansowych na działania ochronne w rezerwatach przyrody potwierdza zasadność naszych wątpliwości.		
4.		Dodatkowe wątpliwości budzi obejmowanie ochroną rezerwatową istniejących stref ochrony. Uważamy, że ochrona strefowa jest skutecznym i sprawdzonym sposobem ochrony poszczególnych gatunków.	<i>niewzględniona</i>	Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. Obecność stref ochrony ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania roślin, zwierząt i grzybów nie stanowi przesłanki do braku zasadności utworzenia w tym miejscu rezerwatu przyrody. Oba obiekty stanowią formy ochrony przyrody i zgodnie z ustawą o ochronie przyrody mogą znajdować się w tym samym obszarze.
5.		Analiza przygotowanych przez Państwa materiałów geometrycznych wykazała, że granice w obrębie gruntów zarządzanych przez jednostki PGL LP w większości opierają się o granice wydzieleń leśnych. W przypadku granic własności powinny obligatoryjnie wykorzystywać działki ewidencyjne z Ewidencji Gruntów i Budynków (EGiB) jako referencję. Nadleśnictwa mają obowiązek dostosowywać swoją ewidencję stanu posiadania z EGiB, lecz w przypadku częstych w naszym terenie modernizacji gruntów, nie robią tego z dnia na dzień.	<i>częściowo uwzględniona</i>	Dokonano korekty granic rezerwatu poprzez dociągnięcie granic rezerwatu i otuliny do charakterystycznych obiektów terenowych takich jak drogi leśne lub też wynikających z obowiązującego podziału powierzchniowego Nadleśnictwa Supraśl.
6.		Największe wątpliwości budzi potrzeba wzmocnienia ochrony przyrody jedynie na gruntach będących w zarządzie PGL LP. Świadczy to o naszym prawidłowym zarządzaniu gruntami PGL LP w trosce o właściwą ochronę wartości przyrodniczych na naszym terenie. Nie widząc zagrożeń z tytułu prowadzenia zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, wskazujemy na potrzebę wzmocnienia ochrony na gruntach będących w innym zarządzie (np. Wód Polskich) lub stanowiących inną własność, gdzie identyfikuje się najwięcej zagrożeń antropogenicznych. Należy podkreślić, że wody, nie będące w naszym zarządzie, stanowią najcenniejszy	<i>częściowo uwzględniona</i>	Rezerwat „Łąga” stanowi w całości grunty Skarbu Państwa znajdujące się w większości w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Supraśl oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Do granic rezerwatu włączono cieki wodne.

		komponent przyrodniczy terenów wskazanych przez Państwa do wzmocnienia ochrony przyrody.		
7.		Celowość ustanawiania rezerwatu we wskazanej lokalizacji - nie zachodzi potrzeba ustanowienia rezerwatu przyrody „Łąga” w proponowanych granicach. Potrzeba utworzenia rezerwatu została uzasadniona koniecznością ochrony cieku Łąga oraz jego źródeł, w tym łęgu świerkowego i olsu porzeczkowego. Wskazane siedliska występują jedynie na części obszaru przewidzianego do objęcia ochroną. W związku z powyższym Nadleśnictwo proponuje korektę granic rezerwatu poprzez wyłączenie siedlisk świeżych (LMśw, BMśw, Lśw oraz części LMw). W przebiegu tym powierzchnia rezerwatu wynosiłaby 49,39 ha.	<i>niewuwzględniona</i>	Wskazana przez Nadleśnictwo propozycja przebiegu rezerwatu znacząco różni się wielkością (Nadleśnictwo proponuje ustanowienie rezerwatu o powierzchni ponad dwukrotnie mniejszej niż obecnie procedowana powierzchnia rezerwatu). Wskazana propozycja swoim zasięgiem nie obejmuje wielu istotnych tworów i składników przyrody stanowiących spójny ekosystem rezerwatu Łąga. W celu zabezpieczenia dotychczasowego funkcjonowania źródeł oraz utrzymania ogólnej bioróżnorodności należy zachować ciągłość przestrzenną drzewostanów, zaś propozycja Nadleśnictwa w znaczący sposób ogranicza powierzchnię rezerwatu wyłącznie wokół najbliższego otoczenia rzeki Łąga.
8.		Zgodność uzasadnienia merytorycznego ze stanem na gruncie - na analizowanym terenie stwierdzono występowanie różnorodnych siedlisk, w tym: - Siedliska świeże i wilgotne: BMśw – 8,28 ha, LMśw – 28,40 ha, BMw – 6,66 ha, LMw – 15,52 ha, Lśw – 11,32 ha, co łącznie daje powierzchnię 70,18 ha. - Siedliska potencjalne, zgodnie z projektem zarządzenia o utworzeniu rezerwatu: bagna – 18,29 ha, LMB – 15,89 ha, OI – 7,48 ha, OLI – 1,04 ha, Lw – 10,91 ha, co daje łączną powierzchnię 53,61 ha.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
		Aktualny status ochrony- obowiązujące zapisy Planu Zadań Ochronnych (PZO) obszarów Natura 2000 zapewniają ochronę siedlisk bagiennych poprzez wyłączenie ich z użytkowania gospodarczego. Dodatkowo, zasady FSC wykluczają możliwość pozyskania drewna w pasie 25 m od granic cieków i bagien, a na analizowanym obszarze 13 wydziałów o łącznej powierzchni 19,86 ha pozostaje wyłączonych z użytkowania jako Obszary Nieobjęte Gospodarowaniem.	<i>niewuwzględniona</i>	Zapisy Planów Zadań Ochronnych odnoszą się do siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, zwierząt i grzybów będących przedmiotami ochrony danego obszaru Natura 2000. W granicach planowanego rezerwatu przyrody oprócz płatów siedlisk i gatunków będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000 Puszcza Knyszyńska i Ostoja Knyszyńska znajdują się również drzewostany i siedliska inne niż "naturowe", co do których zapisy PZO nie obowiązują. W celu zabezpieczenia dotychczasowego funkcjonowania źródeł oraz utrzymania ogólnej bioróżnorodności należy zachować ciągłość przestrzenną drzewostanów. Ponadto, w celu zabezpieczenia naturalnych procesów, obszar powinien być wyłączony z gospodarki leśnej, a ochrona rezerwatowa jest w tym celu odpowiednim narzędziem.

			<p>Uwagi do przebiegu granic i otuliny - największe wątpliwości budzi przebieg granic rezerwatu w wydzieleniach z siedliskami BMśw, LMśw, Lśw, gdzie zlokalizowane są uprawy i młodniki (10,46 ha) oraz drzewostany wymagające zabiegów pielęgnacyjnych (38,16 ha). Proponowany przebieg otuliny ma charakter sztuczny – wyznaczony został w pasie 100 m i obejmuje głównie siedliska świeże. Nadleśnictwo rekomenduje odstąpienie od wyznaczania otuliny, gdyż jej przebieg nie odzwierciedla rzeczywistego układu wydzieli i brak jest zagrożeń zewnętrznych uzasadniających jej ustanowienie. Proponowane granice rezerwatu pokrywają się z obszarami wyłączonymi z użytkowania na mocy moratorium i obejmują bagna, łągi oraz olsy. Propozycję przebiegu granic przedstawiono w wersji analogowej oraz w formie shp.</p>	<i>nieuwzględniona</i>	<p>Poza doliną Łangi powierzchnia rezerwatu została rozszerzona o przylegające drzewostany (głównie bory), których stan zachowania wskazywał na znaczny potencjał przyrodniczy. W celu zabezpieczenia dotychczasowego funkcjonowania źródeł oraz utrzymania ogólnej bioróżnorodności należy zachować ciągłość przestrzenną drzewostanów.</p>
			Sąsiedztwo - tereny planowanego rezerwatu nie graniczą z gruntami prywatnymi		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
10.	Łanga	Wójt Gminy Szudziałowo	<p>Utworzenie nowego rezerwatu wpłynie negatywnie na lokalną gospodarkę (branża drzewna, leśnictwo) oraz ograniczy dostęp do zasobów naturalnych (drewno, runo leśne) mieszkańcom gminy. Dla wielu mieszkańców to bezpośrednie ograniczenie dostępu do źródeł utrzymania – szczególnie w rejonach wiejskich, gdzie ludzie żyją z małych gospodarstw, prac leśnych lub sezonowej turystyki.</p>	<i>częściowo uwzględniona</i>	<p>Uwaga o charakterze ogólnym. W ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego, połowu ryb. Zgodnie z ustawą o dochodach samorządu terytorialnego przewiduje się subwencje ekologiczne (dopłaty, które trafią do samorządów) z tytułu powierzchni obszarów chronionych. Nowe rezerwaty przyrody zwiększą atrakcyjność turystyczną regionu, co powinno wiązać się ze zwiększonymi dochodami z tytułu turystyki. Rezerwaty stanowią miejsca, w których doświadczamy usług ekosystemowych, również rekreacji i relaksacji, co przekłada się na redukcję stresu, a tym samym ułatwia życie mieszkańcom regionu. Rezerwaty w Puszczy Knyszyńskiej stanowią obecnie zaledwie kilka procent powierzchni, co w żaden sposób nie przekłada się na ograniczenie gospodarki leśnej.</p>
11.	Łanga	Lasonauci	<p>Ochrona cieków wodnych i źródeł jest ważnym działaniem w Puszczy Knyszyńskiej, co powtarza się w kilku propozycjach rezerwatów; do tej pory były to raczej miejsca dobrze chronione, w ostatnich latach nasilił się w nich ruch przez promocję i zachęcanie do odwiedzania, co jest realnym zagrożeniem. Jeśli ochrona rezerwatowa miałaby zamknąć udostępnianie takich obszarów, to powołanie rezerwatu wydaje się</p>	<i>częściowo uwzględniona</i>	<p>Rezerwat przyrody Łanga obejmuje zarówno rzekę, od której wzięt swoją nazwę, jak również występujące na tym obszarze źródła. Planowane udostępnienie obszaru rezerwatu nie wpłynie negatywnie na jego cel ochrony oraz nie będzie powodowało nadmiernej presji turystycznej.</p>

			dobrą ideą. Na pewno w przypadku takich obszarów ważny głos zabierze Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej, który prowadzi badania źródeł i cieków wodnych.		
12.	Łąga	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	OTOP w pełni popiera powołanie aktualnie procedowanych 11 nowych rezerwatów przyrody i powiększanych 3 istniejących w województwie podlaskim. Obiekty te jako miejsca o wysokich walorach przyrodniczych uzupełnią sieć istniejących obszarów chronionych zapewniając im trwałą i formalną ochronę. W szczególności wartościowe jest obejmowanie ochroną naturalnych cieków wodnych i jezior wraz z przylegającymi do nich siedliskami podmokłymi oraz lasów o wysokim stopniu naturalności i stanowiących cenne siedliska i siedliska cennych gatunków. Objęcie ich ochroną jako rezerwatów przyrody stanowić będzie wartościowy krok w kierunku osiągnięcia celów stawianych w unijnej Strategii na rzecz Bioróżnorodności.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
13.			W przypadku, gdy nie koliduje to z potrzebami ochrony gatunków wrażliwych, wnioskujemy o rozważenie udostępnienia obszarów powoływanych rezerwatów dla lokalnych społeczności na cele niekomercyjne.	<i>uwzględniona</i>	W ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego, połowu ryb, jeżeli nie wpłynie to negatywnie na cel ochrony rezerwatu. RDOŚ w Białymstoku dokona szczegółowej analizy w powyższym zakresie.
14.			Cenne jest wyznaczenie wokół projektowanych rezerwatów otulin. Ze względów praktycznych warto rozważyć - zamiast buforu - objęcie otuliną całych wydzielen leśnych zachodzących na pas buforu.	<i>częściowo uwzględniona</i>	Dokonano korekty przebiegu otuliny rezerwatu w oparciu o wiedzę ekspercką i uwarunkowania terenowe.
15.	Łąga	Podlaska Izba Rolnicza	Wprowadzenie rezerwatów wiąże się z restrykcyjnymi ograniczeniami w użytkowaniu gruntów. Nawet jeśli projektowane rezerваты w większości obejmują tereny leśne i torfowiskowe, ich ustanowienie może oddziaływać pośrednio na funkcjonowanie gospodarstw, m.in. poprzez ograniczenia w dostępie do infrastruktury, wody oraz wpływ na sąsiadujące grunty. Taka ingerencja może prowadzić do spadku dochodów rolników i zagrożenia stabilności lokalnych gospodarstw.	<i>niewzględniona</i>	Rezerwat przyrody wraz z otuliną obejmuje obszar gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Nadleśnictwa Supraśl oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Utworzenie rezerwatu nie ograniczy sposobu korzystania z nieruchomości będących własnością osób fizycznych. korzystania z nieruchomości będących własnością osób fizycznych. Powierzchnia planowanego rezerwatu stanowi nikły ułamek powierzchni całego kompleksu leśnego Puszcza Knyszyńska, w związku z tym uznano, że utworzenie rezerwatu nie wpłynie negatywnie na gospodarkę łowiecką na tym obszarze. Na tym obszarze nigdy nie było planowane prowadzenie sieci infrastruktury, w związku z czym utworzenie rezerwatu nie wpłynie negatywnie na ten obszar działalności rolniczej.

				Ponadto w ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego, połowu ryb.
16.		Tworzenie rezerwatów znacząco ograniczy możliwość prowadzenia gospodarki łowieckiej. Skutkiem tego będzie wzrost liczby szkód w uprawach, szczególnie ze strony dzików, jeleni i łosi. Pomimo tego, że koła łowieckie są zobowiązane do wypłaty odszkodowań, to skala możliwych szkód może przekroczyć ich możliwości finansowe i organizacyjne. Dla wielu rolników oznacza to realną utratę części lub całości pól, co wpływa bezpośrednio na ich dochody i bezpieczeństwo ekonomiczne.	<i>nieuwzględniona</i>	Powierzchnia planowanego rezerwatu stanowi nikły ułamek powierzchni całego kompleksu leśnego Puszcza Knyszyńska, w związku z tym uznano, że utworzenie rezerwatu nie wpłynie negatywnie na gospodarkę łowiecką na tym obszarze. Jednakże prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu przyrody zabrania się polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody.
17.		Wprowadzenie formalnych konsultacji społecznych są prowadzone, nie zapewniają one rzeczywistego wpływu lokalnych społeczności na decyzje administracyjne. Granice niektórych planowanych rezerwatów wyznaczone zostały bez uwzględnienia kontekstu społeczno-gospodarczego oraz interesów mieszkańców, co budzi uzasadnione obawy o marginalizację głosu rolników.	<i>nieuwzględniona</i>	Konsultacje społeczne w sprawie utworzenia 11 nowych oraz powiększenia 3 istniejących rezerwatów przyrody trwały 21 dni. W tym czasie, każdy zainteresowany miał prawo zapoznać się z planowanymi do utworzenia rezerwatami przyrody i wnieść swoje uwagi.
18.		Wyłączenie kolejnych terenów spod użytkowania gospodarczego oraz ograniczenia wynikające z ochrony rezerwatowej mogą prowadzić do blokowania inwestycji lokalnych zarówno drogowych, jak i usługowych — szczególnie na terenach wiejskich. To realne zagrożenie dla rozwoju społeczności lokalnych i poprawy warunków życia mieszkańców.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
19.		Projekty nie zakładają rozważenia innych, bardziej elastycznych form ochrony, takich jak sieć Natura 2000, programy rolno-środowiskowe czy lokalne inicjatywy ochrony przyrody. Takie rozwiązania umożliwiłyby współistnienie działań ochronnych z działalnością rolniczą, bez konieczności nakładania tak dotkliwych ograniczeń.	<i>nieuwzględniona</i>	Uwaga o charakterze ogólnym. Teren, na którym planuje się utworzenie rezerwatu przyrody Łąga położony jest w obszarze Natura 2000 Puszcza Knyszyńska i Ostoja Knyszyńska. Brak alternatywnych rozwiązań dla planowanego utworzenia rezerwatu przyrody, gdyż jest to zgodne z ustawą o ochronie przyrody.

20.			W imieniu rolników i delegatów Podlaskiej Izby Rolniczej apelujemy o wstrzymanie prac nad tworzeniem i powiększaniem rezerwatów, które w obecnym kształcie mogą negatywnie wpłynąć na sytuację rolników i rozwój regionu. Wnioskujemy o przeprowadzenie rzetelnej analizy skutków społeczno-ekonomicznych, uwzględniającej realny wpływ projektów na rolnictwo, gospodarkę łowiecką i lokalny rozwój oraz zagwarantowanie realnego udziału rolników i mieszkańców wsi w procesie decyzyjnym, nie tylko w formie formalnych konsultacji, ale poprzez wspólne opracowanie rozwiązań zrównoważonych.	<i>nieuwzględniona</i>	Konsultacje społeczne w sprawie utworzenia 11 nowych oraz powiększenia 3 istniejących rezerwatów przyrody trwały 21 dni. W tym czasie, każdy zainteresowany miał prawo zapoznać się z planowanymi do utworzenia rezerwatami przyrody i wnieść swoje uwagi.
21.			Ponadto wnioskujemy o rozważenie alternatywnych form ochrony przyrody, które nie wyłączają wielkopowierzchniowych terenów z użytkowania, lecz umożliwiają zachowanie równowagi między ochroną środowiska a prowadzeniem gospodarki rolnej. Uzupełnienie analizy o ocenę szkód łowieckich i możliwości kompensacyjnych oraz wdrożenie realnych rekompensat za szkody łowieckie oraz wsparcie łowiectwa zaradcze	<i>nieuwzględniona</i>	Planowany rezerwat „Łąga” stanowi w całości grunty Skarbu Państwa znajdujące się w większości w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Supraśl oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Utworzenie rezerwatu nie ograniczy sposobu korzystania z nieruchomości będących własnością osób fizycznych. Powierzchnia planowanego rezerwatu stanowi nikły ułamek powierzchni całego kompleksu leśnego Puszcza Knyszyńska, w związku z tym uznano, że utworzenie rezerwatu nie wpłynie negatywnie na gospodarkę łowiecką na tym obszarze. Na tym obszarze nigdy nie było planowane prowadzenie sieci infrastruktury, w związku z czym utworzenie rezerwatu nie wpłynie negatywnie na ten obszar działalności rolniczej. Ponadto prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody.
22.	Łąga	PTTK w Warszawie	Włączenie w granice rezerwatów terenów prywatnych łąk, pastwisk i nieużytków, w tym mokradeł, które położone są jako enklawy śródlądowe, i spełniają ważne funkcje przyrodnicze. W przeciwnym wypadku będą to enklawy włączone do obwodów łowieckich i ustawione na nich ambony myśliwskie, zamiast wież widokowych dla obserwacji przyrodniczych; włączenie w granice rezerwatów gruntów innej własności, a do czasu uzyskania zgody lub wykupienia na rzecz Skarbu Państwa wyznaczenia ich jako otuliny rezerwatów.	<i>nieuwzględniona</i>	Grunty stanowiące własność osób fizycznych nie mogą być włączone w granice rezerwatu przyrody bez ich zgody. W przypadku uzyskania zgody osób fizycznych na objęcie ich działek ochroną rezerwatową, RDOŚ w Białymstoku poczyni kroki celem powiększenia rezerwatu. Na tym etapie jest to niemożliwe.
23.	Łąga	Towarzystwo Biebrzańskie	Towarzystwo Biebrzańskie wyraża poparcie dla utworzenia rezerwatu przyrody w proponowanym zakresie, obejmującym ochronę śródlądowej rzeki wraz	<i>nieuwzględniona</i>	Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument

			z otuliną. Wyłączenie ze standardowej gospodarki leśnej przylegających do rzeki siedlisk leśnych przyczyni się utrzymania bioróżnorodności obszaru i zapewnienia ochrony jej wód. Należy jednak zweryfikować w terenie czy występujące w granicy proponowanego rezerwatu ekosystemy nieleśne nie będą wymagały prowadzenia czynnej ochrony - koszenia i odkrzaczania jak np. 162 n, w celu utrzymania ich nieleśnego charakteru.		ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu.
24.	Łąga	osoby fizyczne (03.07.2025 r.); osoby fizyczne (04.07.2025 r.); Zakład Usług Leśnych Acer Jarosław Harmuszkiewicz	<p>1. Brak wystarczających ekspertyz i analiz przyrodniczych W dokumentach dotyczących projektu rezerwatu Łąga brakuje szczegółowych ekspertyz i map stanowiskowych potwierdzających unikalność i trwałość wskazanych wartości przyrodniczych. Wymienione siedliska i gatunki ptaków występują powszechnie także poza projektowanym obszarem, a brak danych o wielkości populacji i kondycji siedlisk uniemożliwia ocenę, czy powołanie rezerwatu jest uzasadnione.</p> <p>2. Brak wglądu do planu ochrony rezerwatu W projekcie zarządzenia nie przedstawiono planu ochrony, który jest potrzebny, aby ocenić sens tworzenia rezerwatu i sprawdzić, czy zaproponowane metody ochrony faktycznie odpowiadają potrzebom siedlisk i gatunków, które tam występują. Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. plan ochrony może powstać w terminie 5 lat od utworzenia rezerwatu, co oznacza, że przez wiele lat rezerwat będzie funkcjonować bez konkretnych działań ochronnych, a cała ochrona będzie ograniczać się jedynie do wprowadzonych zakazów. To może wcale nie służyć przyrodzie, a wręcz prowadzić do pogorszenia stanu siedlisk i gatunków. Bez planu ochrony trudno rzetelnie ocenić, czy utworzenie rezerwatu w zaproponowanym kształcie ma sens i będzie skuteczne.</p> <p>3. Natura 2000 Obszar projektowanego rezerwatu znajduje się już w granicach obszaru Natura 2000, co oznacza, że</p>	częściowo uwzględniona	<p>1. RDOŚ w Białymstoku dysponuje dużą bazą inwentaryzacji przyrodniczych, monitoringów i ekspertyz wykonanych na obszarze województwa podlaskiego (w tym również z obszaru planowanego rezerwatu przyrody Łąga). Teren ten wykazuje się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, gdyż obejmuje w stanie naturalnym mozaikę ekosystemów i siedlisk przyrodniczych, a także siedliska roślin, zwierząt i porostów. Przy projektowaniu przebiegu rezerwatu dokonano szczegółowych analiz w oparciu o wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe.</p> <p>2. Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Ponadto w ciągu 5 lat od powołania rezerwatu przyrody Łąga zostanie opracowany Plan ochrony dla tego rezerwatu.</p> <p>3. Zapisy Planów Zadań Ochronnych odnoszą się do siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, zwierząt i grzybów będących przedmiotami ochrony danego obszaru Natura 2000. W granicach planowanego rezerwatu przyrody oprócz płatów siedlisk i gatunków będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000 Puszcza Knyszyńska i Ostoja Knyszyńska znajdują się również drzewostany i siedliska inne niż "naturowe", co do których zapisy PZO nie obowiązują. W celu zabezpieczenia dotychczasowego funkcjonowania źródeł oraz utrzymania ogólnej bioróżnorodności należy zachować ciągłość przestrzenną drzewostanów. Ponadto, w celu zabezpieczenia naturalnych procesów, obszar powinien być wyłączony z gospodarki leśnej, a ochrona rezerwatowa jest w tym celu odpowiednim narzędziem.</p> <p>4. W celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka wyznaczono otulinę. Przy projektowaniu przebiegu rezerwatu i jego otuliny dokonano szczegółowych analiz w oparciu o wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe.</p>

		<p>podlega skutecznej ochronie wynikającej z przepisów krajowych i unijnych. Ochrona w ramach Natura 2000 jest wystarczająca do zachowania siedlisk i gatunków występujących na tym terenie, dlatego dodatkowe powołanie rezerwatu nie jest potrzebne i nie wniesie realnej wartości przyrodniczej. Dokumentacja projektowa nie wskazuje, co dodatkowego miałyby wnieść rezerwat w stosunku do istniejącej ochrony w ramach Natura 2000 ani jak utworzenie rezerwatu przyczyni się do poprawy stanu siedlisk i gatunków.</p> <p>4. Brak uzasadnienia otuliny Dokumentacja nie zawiera uzasadnienia dla wyznaczenia otuliny w zaproponowanym kształcie i powierzchni, ani opisu jej roli w ochronie rezerwatu. W związku z tym nie ma możliwości oceny zasadności ustanowienia otuliny w takiej formie.</p> <p>5. Brak odniesień do ochrony przeciwpożarowej Projekt rezerwatu nie zawiera zapisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej ani kwestii utrzymania dróg pożarowych, co budzi istotne wątpliwości w kontekście rosnącego zagrożenia pożarami lasów w regionie. W ostatnich latach obserwuje się coraz większą liczbę pożarów w lasach, co wymaga bieżącego dostępu do terenu i możliwości szybkiego reagowania służb leśnych, czego ochrona</p> <p>6. Niezasadność biernej ochrony łągów Jako cel ochrony rezerwatu wskazano łągi jesionowo-olszowe (91E0), które w dobie niedoboru opadów i pogarszających się warunków wodnych ulegają szybkim przekształceniom. Wymagają one czynnych działań ochronnych (np. regulacji stosunków wodnych, zabiegów pielęgnacyjnych), a nie biernej ochrony rezerwatowej, która może przyspieszyć degradację siedlisk zamiast je chronić.</p> <p>7. Ograniczenie zwalczania IGO Utworzenie rezerwatu zmniejszy powierzchnię, na której można prowadzić polowania, co ograniczy skuteczne zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych (IGO), takich jak jenot czy szop prac. Mimo że ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych nakłada</p>	<p>5. Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Uwzględni on również konieczność ochrony przeciwpożarowej wskazanego obszaru.</p> <p>6. Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony łągów jesionowo-olszowych.</p> <p>7. Tworzenie rezerwatu przyrody w żaden sposób nie ogranicza możliwości eliminowania inwazyjnych gatunków obcych. Działania takie mogą być ujęte w planie ochrony lub zadaniach ochronnych rezerwatu. Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy o gatunkach obcych, organem właściwym do podjęcia działań zaradczych w stosunku do IGO na obszarze rezerwatu przyrody, z wyłączeniem lasów stanowiących rezerwat przyrody - jest właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska. Nie stwierdza się, aby funkcjonowanie rezerwatów przyrody negatywnie wpływało na sposoby eliminacji gatunków IGO.</p> <p>8. Powierzchnia planowanego rezerwatu stanowi nikły ułamek powierzchni całego kompleksu leśnego Puszcza Knyszyńska, w związku z tym uznano, że utworzenie rezerwatu nie wpłynie negatywnie na gospodarkę łowiecką na tym obszarze. Jednakże prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu przyrody zabrania się polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody. Podczas opracowywania zadań ochronnych dla przedmiotowego rezerwatu przyrody dokonana zostanie również analiza powyższego zagadnienia.</p>
--	--	--	---

			<p>obowiązek zwalczania inwazyjnych gatunków obcych na terenie całego kraju, w tym również na obszarach chronionych, w celu ochrony rodzimej przyrody i ograniczania szkód gospodarczych, to zgodnie z ustawą o ochronie przyrody odstrzał w rezerwatach wymaga odrębnych zgód, co utrudnia szybkie działania i może sprzyjać wzrostowi populacji IGO, zagrażających rodzimej faunie.</p> <p>8. Ryzyko wzrostu szkód w rolnictwie</p> <p>Utworzenie rezerwatu zmniejszy powierzchnię obszarów dostępnych do polowań, ograniczając możliwość regulacji liczebności zwierzyny łownej. Może to prowadzić do wzrostu szkód w uprawach w sąsiedztwie rezerwatu, a odszkodowania często nie pokrywają realnych strat rolników. Ilość szkód może przerosnąć możliwości finansowe kół łowieckich, i ostatecznie to rolnik może pozostać sam ze zniszczonymi plonami.</p>		
25.	Łąga	osoba fizyczna	<p>Popieramy projekty, prosimy o udostępnienie rezerwatów do pieszych wędrówek w miarę zadań ochronnych tam gdzie jest to możliwe, np istniejącymi już wydeptanymi ścieżkami</p>	<i>uwzględniona</i>	<p>W ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego, połowu ryb, jeżeli nie wpłynie to negatywnie na cel ochrony rezerwatu. RDOŚ w Białymstoku dokona szczegółowej analizy w powyższym zakresie.</p>
26.	Łąga	osoba fizyczna	<p>Stworzenie lub powiększenie rezerwatów stanowi zagrożenie dla procesów, jakie stworzyły obecny, wartościowy charakter tych obszarów. Obszary te uzyskały swój charakter również w wyniku pielęgnacji realizowanej m.in. w ramach działań gospodarczych, które obejmowały też pozyskanie drewna. Powołanie rezerwatów (wraz z otulinami) utrudni lub wręcz uniemożliwi prowadzenie tych prac, przez co procesy nadające obecny, wyjątkowy kształt tego obszaru ustaną. To ogromne zagrożenie, jakiego należy uniknąć. Należy przypomnieć, że prace realizowane na tych obszarach podlegają kontroli zgodnie z Ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach i innymi aktami prawnymi, a tworzenie nowego reżimu</p>	<i>niewzględniona</i>	<p>Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu.</p>

		kontroli administracyjnej jest tu po prostu nieuzasadnione. Wobec powyższego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.		
27.		<p>Stworzenie lub powiększenie rezerwatów stanowi zagrożenie dobrobytu lokalnej społeczności. Obszary planowanych rezerwatów (nowych lub powiększanych, wraz z otulinami) stanowią ważne miejsce aktywności gospodarczej, w tym pozyskania drewna. Stanowi ono ważny surowiec dla lokalnej gospodarki, a uszczuplenie tego zasobu doprowadziłoby do osłabienia lub zapaści nie tylko firm pozyskujących drewno, ale i całego otoczenia biznesowego (przetwórstwo drewna, wytwarzanie wyrobów drewnianych oraz sektor firm usługowych obsługujących przemysł i pracowników). Zjawiska te grożą osłabieniem kapitału społecznego np. poprzez migrację zarobkową lub zmniejszenie aktywności gospodarczej. Należy przywołać, że wyłączenie pozyskania drewna przynosi ogromne koszty dla społeczeństwa Polski i gospodarki zarówno w skali makro jak i lokalnej. Szacuje się, że średni przyrost drewna w Polsce to 7,5 m³/ ha, rocznie (grubizna netto, czyli pozyskanie), a średnia cena za 2024 r. to 277 zł/m³. Co prawda może się wydawać, że dla lokalnej gospodarki wyłączenie jednego ha lasów to utrata „tylko” ok. 2077 zł/ha, rocznie (7,5 m³/ ha / rok x 277 zł/m³= 2077 zł/ha / rok), ale ponieważ nawet 95% drewna jest przerabiane w Polsce na gotowe produkty, to dla gospodarki całej Polski jest to utrata znacznie wyższa. Przyjmuje się, że wartość drewna przy przetwarzaniu na gotowe produkty rośnie średnio 6-krotnie (a potem te produkty dystrybutorzy sprzedają na całym świecie za kwotę jeszcze nawet 2 razy wyższą). Zatem można przyjąć, że wyłączenie pozyskania drewna na tylko 1 ha może generować straty przekraczające 12,5 tys zł, rocznie. Wystawienie lokalnych społeczności na tak duże ryzyko nie jest uzasadnione. Wobec powyższego</p>	niewuwzględniona	<p>Uwaga o charakterze ogólnym. Nie wskazano w jaki sposób tworzenie rezerwatów przyrody ma wpływać negatywnie na dobrobyt lokalnej społeczności. Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. Na obszarze tym od wielu lat nie jest prowadzona gospodarka leśna, albo jest w bardzo nieznacznym stopniu.</p>

		sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.		
28.		<p>Stworzenie lub powiększenie rezerwatów może utrudnić lub uniemożliwić odbudowę potencjału lokalnej społeczności. Choć przedmiotowe obszar mógłby pomóc generować dodatkowe korzyści (np. z rozwoju turystyki), to trudno oczekiwać, że zrównoważą one korzyści utracone w wyniku osłabienia aktualnej aktywności gospodarczej. Choć w skali Polski turystyka generuje istotne przychody, to jednak bardzo niewiele obszarów osiąga na tyle wysokie przychody z turystyki, by móc z powodzeniem podporządkowywać lokalny ustrój turystyce. Jest to możliwe wtedy i tylko wtedy, gdy zbiegnie się wiele czynników (geograficznych, historycznych, gospodarczych itd.), ale znając przedmiotowy obszary oceniam, że na taki zbieg liczyć tu <u>nie można</u>, więc odpowiednio duży <u>rozwój turystyki tu nie nastąpi</u>. Co więcej, należy przypomnieć, że istotą rezerwatu jest zabezpieczenie przyrody przed negatywnym oddziaływaniem przez człowieka. Turystyka zawsze taki wpływ generuje (już choćby przez hałas czy płoszenie zwierzyny przez turystów chcących się dostać do miejsc cennych przyrodniczo) i pozostanie kwestią czasu nadejście chwili, w której trzeba ograniczyć ruch turystyczny w trosce o walory przyrodnicze obszaru. To nadwątlłoby już i tak prawdopodobnie wątłe korzyści dla przedmiotowych obszarów. Dlatego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.</p>	niewuwzględniona	<p>Uwaga o charakterze ogólnym. W ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego, połowu ryb. Zgodnie z ustawą o dochodach samorządu terytorialnego przewiduje się subwencje ekologiczne (dopłaty, które trafią do samorządów) z tytułu powierzchni obszarów chronionych. Nowe rezerwaty przyrody zwiększą atrakcyjność turystyczną regionu, co powinno wiązać się ze zwiększonymi dochodami z tytułu turystyki. Rezerwaty stanowią miejsca, w których doświadczamy usług ekosystemowych, również rekreacji i relaksacji, co przekłada się na redukcję stresu a tym samym ułatwia życie mieszkańcom regionu. Rezerwaty w Puszczy Knyszyńskiej stanowią obecnie zaledwie kilka procent powierzchni, co w żaden sposób nie przekłada się na ograniczenie gospodarki leśnej.</p>
29.		<p>Powoływanie lub powiększenie rezerwatów stanowi zbędną nadgorliwość. Choć przyroda Polski zasługuje na ochronę, to <u>nie jest</u> to jednoznaczne z koniecznością obejmowania nowych obszarów formami ochrony przyrody. Już teraz prawie 40% powierzchni Polski znajduje się pod różnymi formami ochrony przyrody, co stawia Polskę na 3 miejscu wśród krajów UE (a) (wykaz źródeł poniżej). Należy</p>	niewuwzględniona	<p>Uwaga o charakterze ogólnym. Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Przewiduje się również działania z zakresu ochrony czynnej.</p>

		<p>tu też podkreślić, że społeczeństwo potrzebuje nie tylko kontaktu z przyrodą, ale potrzebuje też silnej, racjonalnej gospodarki. Choć potoczna narracja nierzadko sugeruje, że gospodarka zagraża przyrodzie, to rzeczywisty obraz jest znacząco odmienny: <u>racjonalna gospodarka od lat pomaga chronić przyrodę</u>. Przykładami tego są choćby: (1) wzrost lesistości Polski – obecnie prawie 30% powierzchni pokrywają lasy, choć jeszcze w latach 40 XX w. było to zaledwie ok. 20% (b) Ogromny wzrost powierzchni dokonał się w lasach o funkcji gospodarczej, co równolegle stworzyło fenomenalne warunki dla prowadzenia ochrony przyrody w Polsce; (2) wzrost liczebności populacji gatunków, jakie w przeszłości uznawano za rzadkie lub zagrożone wyginięciem – np. bóbr europejski (<i>Castor fiber</i>) (c), dzik (<i>Sus scrofa</i>) (d), niedźwiedź brunatny (<i>Ursus arctos</i>) (e), wilk szary (<i>Canis lupus</i>) (f) i wiele innych. Wobec powyższego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.</p>		
30.		<p>Powoływanie lub powiększenie rezerwatów stanowi zagrożenie dla ciągłości zjawisk ekologicznych. Należy podkreślić, że ochronie podlega przyroda jako całość, a nie tylko arbitralnie wybrane stadia rozwoju ekosystemów. Choć w potocznej narracji nierzadko pojawiają się twierdzenia jak to, że <i>szczególnie cenne są starolasy</i> (g) (czyt. inne siedliska są mniej cenne), to jest to twierdzenie niezgodne z istotą ochrony przyrody. Cenne dla przyrody są rozmaite stadia rozwoju ekosystemów (np. młodnik powstający na miejscu rębni przyciąga cenne gatunki, jakie nie radzą sobie w starszych lasach). W wielu miejscach to również dzięki działaniom gospodarczym dochodzi do korzystnych przemian w ekosystemach, co owocuje różnorodną mozaiką nisz ekologicznych, z jakich mogą korzystać liczne gatunki, w tym gatunki chronione. Jednak <u>tworzenie rezerwatów</u> może zagrażać ciągłości działań gospodarczych, a przez to <u>może godzić w trwałość form przyrody jakie znamy dziś</u>. Jednym z przykładów zaburzania ciągłości</p>	nieuwzględniona	<p>Uwaga o charakterze ogólnym. Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. Rezerваты przyrody odgrywają kluczową rolę w ochronie różnorodności biologicznej. Chronią one unikalne ekosystemy, które są siedliskiem dla wielu gatunków roślin i zwierząt, często zagrożonych wyginięciem. Dzięki rezerwatom przyrody możliwe jest zachowanie naturalnych procesów ekologicznych, takich jak cykl życia, migracje czy interakcje między organizmami.</p>

			zjawisk ekologicznych są zmiany liczebności populacji ptaków w Polsce. Dane wskazują, że liczebność ptaków leśnych rośnie, a terenów krajobrazu rolniczego i terenów podmokłych maleje (h). Tym bardziej pokazuje to, że prowadzona dotychczas gospodarka leśna sprzyja wielu gatunkom ptaków (ptaków leśnych, w szczególności). Przerwanie ciągłości gospodarki leśnej poprzez powoływanie lub powiększenie rezerwatów stanowi zagrożenie dla wielu gatunków , w tym ptaków leśnych i innych. Wobec powyższego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.		
31.			W podsumowaniu powyższych uwagi pragnę podkreślić, że nadmiar ochrony również stanowi zagrożenie . Nadmierny nacisk na obejmowanie obszarów formami ochrony może zagrażać racjonalnej gospodarce, a przez to może zagrażać społeczeństwu (i to na wiele rozmaitych sposobów np. poprzez obniżenie tzw. kapitału społecznego) oraz przyrodzie. Innymi słowy, <u>powoływanie lub powiększanie rezerwatów może być wprost niezgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju</u> . I również dlatego się temu sprzeciwiam.	<i>nieuwzględniona</i>	Uwaga o charakterze ogólnym. Rezerwat przyrody Łąga powołany zostanie w celu zabezpieczenia dotychczasowego funkcjonowania źródeł oraz utrzymania ogólnej bioróżnorodności, a także zachowania ciągłości przestrzennej drzewostanów. Zatem jest działaniem celowym i opartym na rzetelnej analizie zgromadzonej dokumentacji przyrodniczej oraz wiedzy eksperckiej.
32.	Łąga	osoba fizyczna	W związku z prowadzoną konsultacją na temat tworzenia nowych lub powiększenia już istniejących rezerwatów przyrody chciałbym wyrazić swoją obawę o prowadzenie gospodarki łowieckiej.	<i>nieuwzględniona</i>	Powierzchnia planowanego rezerwatu stanowi nikły ułamek powierzchni całego kompleksu leśnego Puszcza Knyszyńska, w związku z tym uznano, że utworzenie rezerwatu nie wpłynie negatywnie na gospodarkę łowiecką na tym obszarze. Jednakże prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu przyrody zabrania się polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody.
33.	Łąga	osoba fizyczna	Nie twżeniu nowych rezerwatów.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
34.	Łąga	osoba fizyczna	Chciałbym wyrazić swoje zaniepokojenie planami tworzenia nowych rezerwatów przyrody i poszerzania granic tych istniejących. Uważam, że jest to działanie szkodliwe zarówno dla gospodarki prowadzonej przez człowieka, jak i dla samego dobrostanu zwierząt dziko żyjących. Tworzenie nowych rezerwatów będzie bowiem wpływało negatywnie na	<i>nieuwzględniona</i>	Uwaga o charakterze ogólnym. Nie wskazano w jaki sposób tworzenie rezerwatów przyrody ma wpływać negatywnie na gospodarkę prowadzoną przez człowieka i dobrostan zwierząt. Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu.

			postrzeganie zwierząt dzikich, szczególnie przez społeczności wiejskie. Warto też odnotować coraz częstsze głosy środowisk naukowych mówiące o większej potrzebie ochrony czynnej w miejsce ochrony biernej.		
35.	Łanga	osoba fizyczna	Dzień dobry wiem że trwają konsultacje społeczne w sprawie tworzenia nowych rezerwatów w województwie Podlaskim i na terenie całej Polski, dlatego ośmielę się napisać kilka zdań w tej kwestii. Pracuję w branży rolnej, zajmuje się produkcją rośliną i produkcją zwierzęcą czyli jestem czynnym rolnikiem. Dodatkowo jestem kierownikiem firmy handlowej największej na terenie całej Polski, która zajmuje dostarczaniem produktów do produkcji roślinnej. Mam bardzo dużo kontaktów z producentami rolnymi. I uważam że, nie chodzi tu o ochronę przyrody, lecz raczej o ograniczanie produkcji głównie rolnej i leśnej, znam rzeszę profesjonalnych przedsiębiorców rolnych jak i leśnych którzy obawiają się działań ministerstwa klimatu. Stawiam stanowczy sprzeciw takim działaniom, dodatkowo nadmienię, że moi koledzy z branży rolnej też włączają się i będą oponentami tego typu działań, które są nielogiczne, bo w terenie gdzie 80 procent społeczeństwa żyje z rolnictwa i leśnictwa czyli chodzi głównie o Województwo podlaskie będą zamykane podstawowe gałęzie gospodarki i tworzona niby turystyka czyli skansen bo inaczej tego nie da się nazwać.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
36.	Łanga	osoba fizyczna	Jestem przeciw tworzeniu nowych rezerwatów z uwagi na ograniczenie możliwości polowania. Spowoduje to zwiększenie szkód rolniczych oraz likwidację obwodów łowieckich łowieckich łowieckich	<i>niewuwzględniona</i>	Uwaga o charakterze ogólnym. Powierzchnia planowanego rezerwatu stanowi nikły ułamek powierzchni całego kompleksu leśnego Puszcza Knyszyńska, w związku z tym uznano, że utworzenie rezerwatu nie wpłynie negatywnie na gospodarkę łowiecką na tym obszarze. Jednakże prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu przyrody zabrania się polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody.

37.	Łąga	osoba fizyczna	Obawiamy się powołanie nowych rezerwatów spowoduje presję zwierzyny na wyrządzanie szkód w uprawach rolników	<i>nieuwzględniona</i>	Uwaga o charakterze ogólnym. Powierzchnia planowanego rezerwatu stanowi nikły ułamek powierzchni całego kompleksu leśnego Puszcza Knyszyńska, w związku z tym uznano, że utworzenie rezerwatu nie wpłynie negatywnie na gospodarkę łowiecką na tym obszarze. Jednakże prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody.
38.	Łąga	RZGW w Białymstoku	Na obszarze planowanego rezerwatu zlokalizowana jest śródlądowa woda płynąca rz. Łąga stanowiąca własność Skarbu Państwa w stosunku do której Wody Polskie wykonują prawa właścicielskie zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo wodne (Dz. U. 2024.1087. t.j.) zlokalizowana na terenie obrębu Suchy Gród gm. Szudziałowo (nie posiada wydzielonej geodezyjnie działki). Planowanie działania stwarza zagrożenie ograniczenia wykonywania praw właścicielskich oraz realizacji art. 32 Ustawy Prawo wodne zapewnienia powszechnego korzystania z publicznych śródlądowych wód powierzchniowych. Rzeką Łąga na całej długości wchodzi w skład obwodu rybackiego rzeki Supraśl Nr 1, na który to umowę rybackiego użytkowania rybackiego do dnia 31.12.2029 roku Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku zawarł z Polskim Związkiem Wędkarskim Okręg w Białymstoku. Operat dla obwodu rzeki Supraśl Nr 1 zaopiniowany został przez Instytut Rybactwa Śródlądowego i jest ważny do dnia 27.10.2033 roku i nie przewiduje on ograniczeń w prowadzeniu amatorskiego połowu ryb na rzece Łąga.	<i>nieuwzględniona</i>	Uwaga wpłynęła po terminie. Nie mniej jednak w ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego, połowu ryb.
39.	Łąga	Nadleśnictwo Supraśl	Prace nad nowym PUL mogą zmienić obecne granice proponowanego rezerwatu. Projekt rezerwatu należałoby opracowywać w oparciu o nowy PUL zatwierdzony przez MKiŚ.	<i>nieuwzględniona</i>	Granice procedowanego rezerwatu przyrody zostały wyznaczone w oparciu o aktualny, obowiązujący podział powierzchniowy Nadleśnictwa Supraśl. Prace nad nowym PUL dla Nadleśnictwa Supraśl muszą uwzględniać przebieg rezerwatu zgodnie z punktami załamania granic wskazanymi w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku.

40.	Wskazane powierzchnie chronione są w ramach: postanowień ogólnopolskiej narady o lasach, ochrony powierzchni cennych przyrodniczo (1,2), zasad FSC (bufory wokół bagien), PZO Natura 2000. Chronią one w wystarczającym stopniu wskazany obszar, a nakładanie kolejnej formy ochrony jest zbędne. Dodatkowo w obliczu negatywnych tendencji wpływających na kształtowanie się od kilku lat ujemnego bilansu wodnego, konieczne mogą być działania ochrony czynnej tych obszarów w celu zachowania ustawowego obowiązku trwałości lasu. Rozpad drzewostanów przy braku czynnej ochrony będzie stanowił realne zagrożenia utraty wartości przyrodniczych takich obszarów.	<i>nieuwzględniona</i>	Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu.
41.	W proponowanym przebiegu rezerwatu włączono szereg siedlisk świeżych nie związanych z celem ochrony: BMśw, LMśw, Lśw oraz wilgotnych.	<i>nieuwzględniona</i>	Poza doliną Łangi powierzchnia rezerwatu została rozszerzona o przylegające drzewostany (głównie bory), których stan zachowania wskazywał na znaczny potencjał przyrodniczy. W celu zabezpieczenia dotychczasowego funkcjonowania źródeł oraz utrzymania ogólnej bioróżnorodności należy zachować ciągłość przestrzenną drzewostanów. Ponadto zmianie uległ zapis o celu ochrony rezerwatu. Nadano mu następujące brzmienie: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie siedlisk i zbiorowisk roślinnych rzeki Łangi wraz z towarzyszącymi im gatunkami flory i fauny.
42.	Na terenie proponowanego rezerwatu znajdują się łąki kośne, które koszone są w celu polepszenia bazy żerowej żubra i zwierzyny płowej. Nadleśnictwo uczestniczy w projekcie rolno-środowiskowym użytkując corocznie te tereny.	<i>nieuwzględniona</i>	Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Analiza, która zostanie przeprowadzona na potrzeby utworzenia zadań ochronnych skupiać się będzie również na możliwości utrzymania łąk kośnych znajdujących się w rezerwacie w dobrej kulturze rolnej.
43.	Tworzenie otuliny wokół projektowanego obiektu jest zbędne. Nie występują tu silnie antropogeniczne czynniki, które mogłyby wywrzeć istotny wpływ na przedmiot ochrony, co do których zasadne byłoby buforowanie granic rezerwatu. Dodatkowo błędem jest projektowanie przebiegu granicy otuliny w sposób sztuczny, nie oparty o dające się wyodrębnić w terenie elementy liniowe (nr. drogi, granice wydzieleni).	<i>częściowo uwzględniona</i>	W celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka wyznaczono otulinę. Dokonano korekty przebiegu otuliny rezerwatu w oparciu o wiedzę ekspercką i uwarunkowania terenowe i podział powierzchniowy Nadleśnictwa.

			Granica otuliny powinna być możliwa do zidentyfikowania w terenie na podstawie trwałych i jednoznacznych szczegółów terenowych. Projektowanie granicy bez odniesienia do takich elementów powoduje, że staje się ona nieczytelna i trudna do wyznaczenia bez specjalistycznego sprzętu pomiarowego, co utrudnia kontrolę i egzekwowanie ochrony.		
44.	Łąga	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku (04.07.2025 r.)	Obecny status wszystkich obiektów wyróżnionych przez Państwa do wzmocnienia ochrony, w zupełności pozwala na zachowanie i właściwą ochronę wartości przyrodniczych tam reprezentowanych. Świadczą o tym dobrze zachowane siedliska przyrodnicze, stanowiska chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, które są obecnie włączane w granice projektowanych rezerwatów przyrody, a dotychczas chronione były w ramach wielofunkcyjnej, zrównoważonej gospodarki leśnej oraz z poszanowaniem zasad ochrony przyrody obowiązujących na danym terenie. Należy zaznaczyć, że w każdym przypadku istniejące formy ochrony przyrody nakładają się na siebie wielokrotnie (obszary Natura 2000, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, strefy ochrony). Ustanowione Plany zadań ochronnych dla większości obszarów Natura 2000 oraz ich nadrzędność w stosunku do innych dokumentów planistycznych, w tym Planów Urządzania Lasu zabezpiecza najcenniejsze elementy przyrodnicze tam występujące. Dodatkowo są to tereny najczęściej wyłączone z gospodarowania w oparciu o inne wytyczne branżowe, przestrzegane i wdrażane przez Lasy Państwowe.	<i>nieuwzględniona</i>	Polskie prawodawstwo nie wyklucza możliwości nakładania się na jednym obszarze kilku form ochrony przyrody. Ponadto, każda forma ochrony przyrody pełni swoją unikalną rolę. Rezerwat przyrody, jako jedna z najwyższych form ochrony obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. Rezerваты przyrody odgrywają kluczową rolę w ochronie różnorodności biologicznej. Chronią one unikalne ekosystemy, które są siedliskiem dla wielu gatunków roślin i zwierząt, często zagrożonych wyginięciem. Dzięki rezerwatom przyrody możliwe jest zachowanie naturalnych procesów ekologicznych, takich jak cykl życia, migracje czy interakcje między organizmami. Zapisy Planów Zadań Ochronnych odnoszą się do siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, zwierząt i grzybów będących przedmiotami ochrony danego obszaru Natura 2000. W granicach planowanego rezerwatu przyrody oprócz płatów siedlisk i gatunków będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000 Puszcza Knyszyńska i Ostoja Knyszyńska znajdują się również drzewostany i siedliska inne niż "naturowe", co do których zapisy PZO nie obowiązują.

45.	<p>Utworzenie przez Państwa kolejnych rezerwatów przyrody nie wpłynie na jakość ochrony przyrody, a jedynie utrudni w wielu przypadkach realizację niezbędnych działań ochronnych w celu utrzymania siedlisk czy gatunków we właściwym stanie. Dodatkowo ograniczy dostęp do lasu. Po ustanowieniu rezerwatu przyrody będzie obowiązywać obligatoryjny zakaz wstępu na teren rezerwatu, poza sytuacjami wymienionymi literalnie w ustawie o ochronie przyrody. W sprawie udostępnienia jakiegokolwiek szlaku do ruchu pieszego muszą zaistnieć uzasadnione przesłanki nie kolidujące z celem ochrony rezerwatu przyrody i musi być wydane specjalne zarządzenie RDOŚ w tej sprawie.</p> <p>W przypadku ewentualnego udostępnienia rezerwatów obowiązujące uwarunkowania prawne w dużej mierze utrudnią lub uniemożliwią podejmowanie działań w celu utrzymania właściwych zasad bezpieczeństwa. Kolejną sprawą jest wyegzekwowanie wśród społeczeństwa przestrzegania obowiązujących przepisów, podczas gdy brak jest właściwego oznakowania istniejących już od wielu lat obiektów rezerwatowych.</p>	<i>niewuwzględniona</i>	<p>Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu i będą skorelowane ze zidentyfikowanymi zagrożeniami i koniecznością realizacji niezbędnych działań ochronnych w celu utrzymania, odtworzenia siedlisk czy gatunków we właściwym stanie. Ponadto w ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego, które nie będą sprzeczne z celami rezerwatu przyrody Łąga. Jednocześnie należy wskazać, iż RDOŚ w Białymstoku rokrocznie dokonuje zakupu tablic do oznaczania rezerwatów przyrody na obszarze województwa podlaskiego i udostępnia je Nadleśnictwom.</p>
46.	<p>W przypadku podejmowania decyzji o utworzeniu rezerwatów przyrody wnioskuje się o uwzględnienie uwag zgłoszonych we wcześniejszej opinii przedłożonej przy piśmie z dnia 20 czerwca 2025 r. oraz rezygnację z ustanawiania otulin, które tworzy się w przypadku stwierdzenia zagrożeń dla planowanych celów ochrony. W przypadku projektowanych rezerwatów wyłącznie na gruntach będących w zarządzie PGL LP nie stwierdza się żadnych zagrożeń z tytułu prawidłowo prowadzonej gospodarki leśnej.</p>	<i>częściowo uwzględniona</i>	<p>W przedmiotowej tabeli odniesiono się do uwag wskazanych przy piśmie z dnia 20 czerwca 2025 r. Nie planuje się odstąpienia od wyznaczenia otuliny dla rezerwatu przyrody Łąga z uwagi na konieczność zabezpieczenia drzewostanów przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.</p>
47.	<p>Przebieg granic projektowanych obiektów rezerwatowych powinien być poprowadzony w oparciu o aktualny podział powierzchniowy. Granice powinny być oparte o szczegóły umożliwiające</p>	<i>uwzględniona</i>	<p>Dokonano korekty granic rezerwatu poprzez dociągnięcie granic rezerwatu i otuliny do charakterystycznych obiektów terenowych takich jak drogi leśne lub też wynikających z powszechnego podziału powierzchniowego Nadleśnictwa.</p>

		identyfikację w terenie (drogi, linie oddziałowe, granice wydzielen).		
48.		Dodatkowo w wielu przypadkach zaproponowany przebieg granic planowanych rezerwatów, ograniczający się jedynie do gruntów będących w zarządzie Lasów Państwowych nie gwarantuje właściwej ochrony siedlisk oraz integralności obszarów. Stwarza to realne zagrożenie dla planowanych celów ochrony projektowanych rezerwatów.	<i>nieuwzględniona</i>	Grunty stanowiące własność osób fizycznych nie mogą być włączone w granice rezerwatu przyrody bez ich zgody. Na etapie poprzedzającym konsultacje społeczne Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku nie dysponował zgodą właścicieli nieruchomości prywatnych na ustanowienie na ich nieruchomościach rezerwatu wyrażoną w formie aktu notarialnego, co jest koniecznym, obok możliwości wyłączenia, warunkiem do objęcia danego terenu ograniczeniami w postaci ustanowienia rezerwatu.
49.		Wskazuje się również na potrzebę wykonania spójnej szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej dla ww. projektowanych obiektów. Jedynym zbiorem informacji przyrodniczej na temat potrzeby wzmocnienia ochrony na danym terenie jest uzasadnienie do projektu zarządzenia sporządzone w oparciu o literaturę z różnych lat oraz wrywkowe inwentaryzacje przyrodnicze.	<i>nieuwzględniona</i>	RDOŚ w Białymstoku dysponuje dużą bazą inwentaryzacji przyrodniczych, monitoringów i ekspertyz wykonanych na obszarze województwa podlaskiego (w tym również z obszaru planowanego rezerwatu przyrody Łąga). Teren ten wykazuje się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, gdyż obejmuje w stanie naturalnym mozaikę ekosystemów i siedlisk przyrodniczych, a także siedliska roślin, zwierząt i porostów. Przy projektowaniu przebiegu rezerwatu dokonano szczegółowych analiz w oparciu o wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe.
50.		Wskazane w przedmiocie ochrony siedliska występują jedynie na części obszaru przewidzianego do objęcia ochroną. W związku z powyższym proponuje się korektę granic rezerwatu poprzez wyłączenie siedlisk świeżych (LMśw, BMśw, Lśw oraz części LMw). Po korekcie granic powierzchnia rezerwatu wynosiłaby 49,39 ha.	<i>nieuwzględniona</i>	Wskazana przez RDLP w Białymstoku i Nadleśnictwo Supraśl propozycja przebiegu rezerwatu znacząco różni się wielkością (RDLP i Nadleśnictwo proponują ustanowienie rezerwatu o powierzchni ponad dwukrotnie mniejszej niż obecnie procedowana powierzchnia rezerwatu). Wskazana propozycja swoim zasięgiem nie obejmuje wielu istotnych tworów i składników przyrody stanowiących spójny ekosystem rezerwatu Łąga. W celu zabezpieczenia dotychczasowego funkcjonowania źródeł oraz utrzymania ogólnej bioróżnorodności należy zachować ciągłość przestrzenną drzewostanów, zaś propozycja RDLP i Nadleśnictwa w znaczący sposób ogranicza powierzchnię rezerwatu wyłącznie wokół najbliższego otoczenia rzeki Łąga.
51.		Obecny status ochrony obszaru pozwala na zachowanie i właściwą ochronę wartości przyrodniczych tego terenu. Obiekt położony jest w granicach obszarów Natura 2000 PLH200006 Ostoja Knyszyńska, PLB200003 Puszcza Knyszyńska oraz w granicach Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej. Dla obszaru Natura 2000 ustanowione zostało PZO, które zapewnia ochronę siedlisk bagiennych poprzez ich całkowite wyłączenie z użytkowania gospodarczego.	<i>nieuwzględniona</i>	Ochrona obszarów objętych siecią Natura 2000 ogranicza się do ochrony przedmiotów ochrony, natomiast objęcie obszaru ochroną rezerwatową zabezpiecza cały obszar i bioróżnorodność występującą na tym terenie.

52.			Dodatkowo, zasady FSC wykluczają możliwość pozyskania drewna w pasie 25 m od granic cieków i bagien. Ponadto na analizowanym obszarze 13 wydzieleń o łącznej powierzchni 19,86 ha pozostaje wyłączonych z użytkowania jako Obszary Nieobjęte Gospodarowaniem (zasada FSC).	<i>nieuwzględniona</i>	Poza doliną Łangi powierzchnia rezerwatu została rozszerzona o przylegające drzewostany (głównie bory), których stan zachowania wskazywał na znaczny potencjał przyrodniczy. W celu zabezpieczenia dotychczasowego funkcjonowania źródeł oraz utrzymania ogólnej bioróżnorodności należy zachować ciągłość przestrzenną drzewostanów w odległości znacznie większej niż 25 metrów od granic rzeki Łanga. Ponadto Nadleśnictwo nie wskazuje jakie konkretnie wydzielienia zostały wyłączone z użytkowania jako Obszary Nieobjęte Gospodarowaniem, dlatego RDOŚ w Białymstoku nie jest w stanie odnieść się do tej uwagi.
53.			Rezerwat obejmuje wydzielienia z siedliskami BMśw, LMśw, Lśw, gdzie zlokalizowane są uprawy i młodniki (10,46 ha) oraz drzewostany wymagające zabiegów pielęgnacyjnych (38,16 ha) – powierzchnie te należy wykluczyć z rezerwatu. Proponowany przebieg otuliny ma charakter sztuczny – wyznaczony został w pasie 100 m i obejmuje głównie siedliska świeże. Wnioskuję się o odstąpienie od wyznaczania otuliny, gdyż jej przebieg nie odzwierciedla rzeczywistego układu wydzieleń, a dodatkowo brak jest zagrożeń zewnętrznych uzasadniających jej ustanowienie.	<i>nieuwzględniona</i>	Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Analiza, która zostanie przeprowadzona na potrzeby utworzenia zadań ochronnych skupiać się będzie również na możliwości wykonania zabiegów o charakterze pielęgnacyjnym na powierzchniach z uprawami i młodnikami. Dodatkowo w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka wyznaczono otulinę. Dokonano korekty przebiegu otuliny rezerwatu w oparciu o wiedzę ekspercką i uwarunkowania terenowe.
54.	Łanga	Bóbr s.c.	Będzie problem ze szkodami łowieckimi i ludzimi którzy mają tam swoje działki	<i>nieuwzględniona</i>	Uwaga o charakterze ogólnym. Powierzchnia planowanego rezerwatu stanowi nikły ułamek powierzchni całego kompleksu leśnego Puszcza Knyszyńska, w związku z tym uznano, że utworzenie rezerwatu nie wpłynie negatywnie na gospodarkę łowiecką na tym obszarze. Jednakże prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu przyrody zabrania się polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody.
55.	Łanga	osoby fizyczne (04.07.2025 r.)	Brak treści uwagi	<i>nieuwzględniona</i>	wiadomości e-mail zostały złożone po terminie